

ATTILA LÁSZLÓ, *De la prima familie la primele state. Prelegeri de istorie generală*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2005, 202 p.

Printre cursurile tipărite se numără și acela al profesorului Attila László de la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, consacrat preistoriei generale. Autor a numeroase lucrări de specialitate referitoare la istoria veche a României, profesorul ieșean se înfățișează acum cu un curs nou destinat studenților. Prezentat sub forma unei cărți de 200 de pagini, cu aspect îngrijit, cursul începe cu un argument prin care autorul își precizează obiectul preocupărilor înscrise în acest volum și anume expunerea sintetică a elementelor esențiale ale preistoriei. În primul capitol – *Preistoria, fondul comun al întregii omeniri* – este definită această parte a istoriei, cea mai veche și totodată cea mai întinsă.

În capitolul al doilea – *Evoluția concepțiilor privind societățile primitive. Nașterea unei științe noi – preistoria* – sunt înregistrate contribuțiile mai multor gânditori, începând cu antichitatea, din care amintim doar pe P. Lucretius Carus, pentru ca, în secolul al XIX-lea, să asistăm la nașterea științei preistorice datorită lui Ch. Darwin, L. H. Morgan, Ch. Jurgen Thomsen, Boucher de Perthes etc. În capitolul al treilea, consacrat izvoarelor și interpretării lor, sunt enumerate pe scurt monumentele arheologice clasificate în: fixe (așezări, necropole, sanctuare etc.) și mobile (unelte, arme, podoabe etc.). În acest capitol este definit conceptul de cultură arheologică aplicat unor populații preistorice al căror nume nu este cunoscut și care este caracterizat pe baza unor trăsături specifice ale vieții materiale și spirituale ce individualizează o anumită populație. Pentru înțelegerea vieții omului preistoric și a activității acestuia, este subliniată importanța cunoașterii societăților relictice din Australia, Oceania, Africa. În același capitol sunt expuse metodele de cercetare a vestigiilor preistorice, prin cercetări de suprafață, săpături arheologice și analize de laborator și definirea culturilor prin utilizarea metodei tipologice,

comparative și chorologice. Sunt apoi prezentate metodele de stabilire a cronologiei relative și absolute a monumentelor descoperite, dar și cronologia de contact care, prin comparații cu alte civilizații evolute, poate oferi repere pentru stabilirea datărilor. O importanță deosebită pentru realizarea cronologiei absolute a monumentelor arheologice o au diferite metode tehnice dezvoltate în special în perioada postbelică, care permit obținerea unor datări mult mai exacte.

În capitolul al patrulea – *De la istoria naturală la istoria omului* – sunt prezentate erele geologice în care a avut loc formarea și evoluția omului, iar în capitolul al cincilea este expus succint procesul de antropogeneză. Capitolele următoare au ca obiect probleme cum ar fi popularea continentelor de către om și marile epoci ale preistoriei, începând cu epoca paleolitică și sfârșind cu epoca fierului, cu definirea și periodizarea acestora.

Fără îndoială, ne aflăm în fața unei reușite a autorului, care s-a străduit să prezinte studenților și masteranzilor un curs tipărit unde sunt incluse, în mod sintetic, explicit și sistematic, o serie de cunoștințe de istorie generală. Totodată, remarcăm faptul că informația foarte vastă a temei este adusă la zi, astfel încât cititorul care va parcurge această lucrare va dobândi cunoștințe deosebit de utile pentru exercitarea profesiei de arheolog. Deși destinată studenților, cartea profesorului universitar Attila László se citește cu interes și de către arheologii care doresc să-și completeze, să-și aducă la zi unele informații ori să-și sistematizeze cunoștințele. Acest opuscul de format mic, prezentat ulterior într-o formă mult mai extinsă, ar putea constitui un manual de preistorie pe care arheologii din țara noastră îl așteaptă de atâtea decenii.

CONSTANTIN ICONOMU